

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

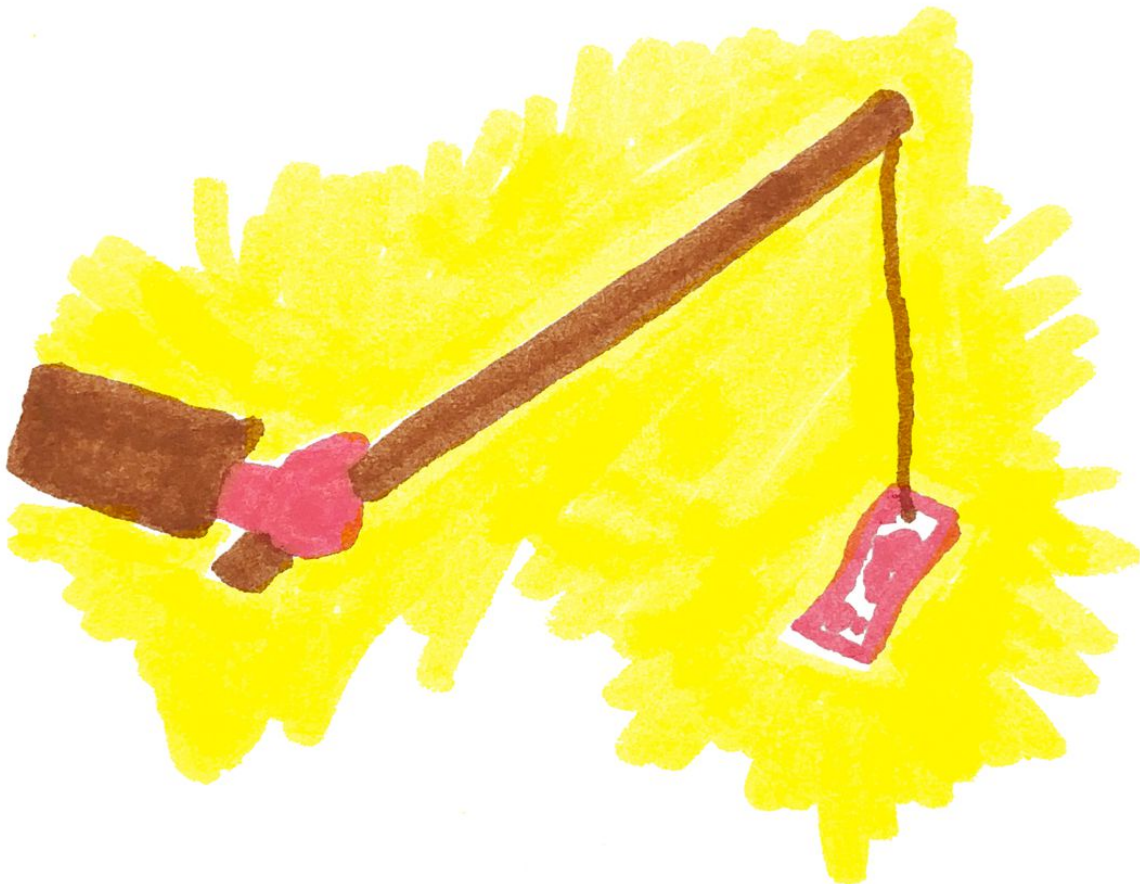
Is het verstandig om geld te geven voor voldoende?

Opgevoed Elke week legt Annemiek Leclaire een lezersvraag voor aan deskundigen. Deze week: Een geldbedrag voor een goed rapport.

 Annemiek Leclaire 6 februari 2019 Leestijd 2 minuten

Illustratie Martien ter Veen

Oma: „Mijn man en ik hebben vijf kleinzoons. Twee van hen zitten in het eerste en tweede jaar van het vwo. De anderen zitten op de basisschool. Voor ieder rapport geven wij de kleinkinderen een geldbedragje. Nu willen wij de oudste twee gaan belonen voor voldoende op hun rapport voor alle vakken, dus ook de sportieve en de creatieve. Ik hoop dat ze daardoor ook hun best willen doen voor de in hun ogen onbelangrijke ‘vakken onder de streep’ zoals gym, muziek, tekenen, drama, handvaardigheid. Als voormalig docent textiele werkvormen weet ik dat die vakken door leerlingen en leerkrachten gebagatelliseerd worden, terwijl ze eigenlijk voor de persoonlijke ontwikkeling even belangrijk zijn als alle andere vakken.

„Mijn plan: als ze een voldoende hebben voor een vak krijgen ze daar 5 euro voor. Wanneer ze alle vakken voldoende hebben dan verdubbelen wij het bedrag. Dus, van de 14 vakken 2 onvoldoende, dan krijgen ze 60 euro. Hebben ze 14 vakken voldoende dan krijgen ze $14 \times 5 = 70$ euro $\times 2 = 140$ euro. We belonen ze twee keer per jaar. Kinderen verdienen graag iets extra en ik heb liever dat ze geld verdienen met school dan dat ze reclamefolders gaan rondbrengen. Is dit een verstandige koers?”

Naam is bij de redactie bekend. Deze rubriek is anoniem, omdat moeilijkheden in de opvoeding gevoelig liggen. Wilt u een dilemma in de opvoeding voorleggen? Stuur uw vraag of reacties naar opgevoed@nrc.nl

Wakker hun intrinsieke motivatie aan

Annemiek Harder: „Geld als beloning is voor jongeren misschien even een prikkel, maar geen duurzame motivatie. Het zorgt er niet voor dat ze de waarde van het gewenste gedrag gaan inzien.

„Een zeer effectief middel in gedragsbeïnvloeding van tieners is volgens onderzoek de ‘motiverende gespreksvoering’. Praat met uw kleinzoons regelmatig over hun eigen redenen om het vwo te doen. Het is belangrijk om te weten wat hun intrinsieke motivatie is en die aan te wakkeren. Hoe meer eigen redenen, hoe groter de kans dat ze het vwo ook gaan afronden. Welk doel hebben ze voor ogen? Wat willen ze ermee als ze klaar zijn? Wat vinden ze leuk? Wat maakt dat ze voldoende willen halen voor vakken die nauwelijks meetellen?

„Als u ze daar op een neutrale manier naar vraagt, krijgen uw kleinzoons dat voor zichzelf ook duidelijker. Met uw feedback kunt u ervoor zorgen dat uw kleinzoons

Annemiek Harder is hoogleraar orthopedagogiek aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, en gespecialiseerd in motiverende gespreksvoering.

hun motivatie verder verdiepen. Dus vraag ze vooral: ‘Wat is je toekomstdroom?’ En als daarin geen ruimte is voor creativiteit of sport, dan is dat hun keuze.’

Geef alle kinderen evenveel

Bas Levering: „Oma heeft een eigen pedagogische onderwijsagenda die ze bij haar kleinkinderen ertussen wil frommelen. Ten eerste is dit echt niet de taak van grootouders, maar van de ouders zelf. Bovendien zal de smalle, ouderwetse beloning waarmee oma de kinderen voor de vakken hoopt te interesseren, niet werken. Hoe loffelijk haar streven ook is, met een geldelijke beloning gaan de kinderen zich er zo niet wezenlijk voor interesseren. Ze kan ze wel op andere manieren de liefde proberen bij te brengen voor kunst, muziek, creativiteit en sport. Bijvoorbeeld door van jongs af aan dingen met ze te gaan maken; iets waar ouders vaak geen tijd voor hebben, en waar oma ook nog eens expert in is. Of door ze mee te nemen naar musea, concerten, sportwedstrijden.

Bas Levering is hoofdredacteur van *Pedagogiek in Praktijk*.

„Grootouders kunnen gerust voor rapporten een zakcentje blijven geven. Maar differentieer dan niet, en geef alle kinderen evenveel. Ook de kinderen met lagere cijfers hebben misschien hun best gedaan.

„Overigens is het nog maar de vraag of reclamefolders rondbrengen verloren tijd is. Kinderen leren zo opoffering, en het geeft ze tijd voor contemplatie.”